

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer
csütörtökön és vasárnap.
Á r a :
Egész évre . . . 6 ft. — kr.
Félévre 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . 1 ft. 50 kr.
A szerkesztő szállása:
Szinház-utca 404. szám.

NEMERE

Politikai, közgazdászati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:
4 hasábos garmond sorért,
vagy annak helyéért 4 kr.
(1—10 sornyi hirdetés ára
mindig 40 kr.) — Bélyegdíj
minden igtatáskor 30 kr. —
Nagyobbhirdetéseknélalku
szerint. — Hirdetések fölvetnek
a szerkesztőségénél.

Előfizetési felhívás

„NEMERE“

politikai, közgazdászati és társadalmi lapra.

A második évnegyed folyó hó végével letelvén, felkérjük évnegyedes és féléves előfizetőinket megrendeléseik minél előbbi megújítására, hogy a jelen mozgalmas időben lapunkat fennakadás nélkül kézhez kapják.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt. — kr.

Fél „ 3 „ — „

Negyed „ 1 „ 50 „

Előfizetésre a postai utalványokat kérjük használni, melyek bérmentesítése csak 5 kr.-ba kerül.

Az előfizetések a „Nemere szerkesztőségéhez“ cím alatt Brassó, nagy-piacz 223 sz. alá küldendők.

A „Nemere“ szerkesztősége.

A választások.

A választások váratlanul kedvezőleg ütnek ki a Deák-pártra nézve. Az összes eddig választott ellenzéki képviselők alig képezik $\frac{1}{4}$ részét a Deák-pártiaknak. A legbiztosabbaknak tartott kerületek Deák-párti többséget eredményeznek. Az ellenzék legősmertebb és legnépszerűbb embereiből már is sok elbukott, mint: Jókai, Csernátóny, Vidacs, Csanádi, Zontágh Pál satb.

Mit jelenthet ez?

Azt jelenti e, hogy mindazok, a kik az ellenzéken ültek, elvesztették nevöknek minden varázsát, szavoknak minden hatását Magyarország népére? Micsoda tünemény, hogy az ismeretlen Radoczát elébe teszi a polgárság az országszerte bálványozott Jókainak?

Talán úgy gondolkozik a nép, hogy ellenzékeskedéssel ne bosszantsuk többé egymást; hanem egy értelemmel, mint a méhkas lakói, lásson mindenikünk a neki jutott munka után, nem törődve a többivel s az egészszel semmit?

Micsoda? Hogy Magyarország népe szelidült volna oda, a hova egy nép sem szelidülhet soha, míg emberekből állanak a népek, — ezt már képzelné is képtelenség!

De bizony nem is óhajtanánk mi olyan anyagi egyetértést, minő csak az álmok országágában uralkodhatik.

Nekünk élet kell, nyüzsgő, pezsgő élet, és megfeszített küzdelem: mert csak ezekből származik haladás, jóllét, emelkedés.

Az ellenzék példátlan lepadása nem jelenti tehát azt, hogy nem lesz többé ellenzék.

És Jókaiék bukása nem jelenti azt, mintha az ők tehetségükre nem volna szüksége a hazának.

Meggyőződésünk szerint csak azt jelenti mindez, hogy a Deák által alkotott kiegyezés életképes; viszonyainknak jelenleg megfelel; előhaladásunkat nem gátolja.

Ugy-e, hogy soha sem állítottuk sem mi, sem más független lap, vagy független ember,

hogy a kormánynak és pártjának minden intézkedése, czélzata helyes volna? Azt azonban mondtuk meggyőződésből, hogy a míg az ellenzék a közjogi kiegyezés okvetetlen megváltoztatására törekszik, addig még hibáiban is védelmeznünk kell a Deákpártból alakult kormányt; mert a mostani európai viszonyok közt ránk nézve kedvezőbb helyzet nem gondolható, mint az Ausztriával fennálló egyezés.

Ha pedig európai változások teszik szükségessé, akkor a Deákpárt is csak úgy rajta lesz a szükséges változtatáson, mint maga az ellenzék. —

Azt kívántuk mindig, hogy a míg Ausztriával megférünk békességben, szabad fejlődésünk korlátozása nélkül: addig hagyjunk békét a kiegyezés bolygatásának és fordítsuk minden erőnket belső fejlődésünkre, hogy akárminő viszonyok közt emberséggel megállhassunk.

A Deákpárt sokszor nem tudott oly szabadelvű lenni belreformok terén, mint nagy vezére és az egész párt multja szabadelvűsége után várni lehetett volna.

Mi volt ennek oka?

Semmi egyéb, mint az, hogy mindenek felett az oly keményen megtámadott kiegyezést kellett védelmeznie: s e védelemben sok oly elemet: a konzervatívokat, ultramontanokat, erdélyi szászokat satb. kellett szövetségeseikül elfogadnia, a kik aztán a belreformoknál vették ki szövetségük árát.

Hányszor fáj a lelkünk azért, hogy Ghyezy, ki egész irányzata szerint oly közel áll Deákhoz, mint nagyon kevesen, — ellenzékét képez Deákkal szemben; s ez által Deák kényszerülve van Forgács Antalt és hasonlókat tünni meg szövetségében!

Most már, ha az ellenzék annyira lepad, mint az előzmények mutatják, — remélhetünk egy egészséges pártalakulást, a mely mellett kétszeres gyorsasággal és természetes alapokon fog haladni belfejlődésünk.

Egyelőre békét kell hagyni az Ausztriával kötött kiegyezésnek; úgy sem változtatható az, míg a meghatározott 10 év le nem jár. A helyett csoportosuljanak pártjaink a szabadelvűség mértéke szerint.

A szabad haladás barátai gyűljenek Deák zászlója köré; és engedjék külön válni Forgácsékat, Apponyiékat, a konzervatív, clericalis urakat és a clique-uralom embereit.

Lesz ellenzék, mert lenni kell, mert — mint Deák mondá — az emberi természet alapul létele; hanem azok fognak szembe állani egymással, a kik meggyőződés szerint különböznek egymástól.

Mi azt óhajtjuk, hogy így legyen. Ezen szempontból örülünk az ellenzék váratlan bukásának. De azt is óhajtjuk, hogy ezen alapon jussanak be a képviselőbe a pártállásuk miatt most kimaradott jó hazafiak és kipróbált tehetségek.

A szász atyafiak.

Áldott jó természetök van azoknak a szász atyafiaknak.

Abban a jó hiedelemben ringatják magukat, hogy csak ők tudnak a sorok között olvasni. — Azt gondolják, hogy ha nem fejezik ki magukat ily világosan: „status in statu“, hanem egy keveset simább kifejezések közé burkolják kívánalmaikat, már mindjárt szent a békesség. — Képzem is mekkorákat nevetnek a románok meg a szerbek tapintatlansága felett, kik elég őszinték, elég nyitlak voltak kitárni keblök érzelmeit az aradi meg az ujvidéki program pontjaiban. — Még csak a van hátra, hogy a szász atyafiak a románokat meg a szerbeket ilyen formán szólítsák

fel: „Jertek hozzánk tanulni, mi már a politcai élet iskoláját régóta járjuk, megtanultuk már a fogásokat, elsajátítottuk a hatvágást, mely istennek hálá kisegített eddig minden bajunkból, hogy ezután vajjon így lesz-e nem tudjuk, de reméljük. — Politcai hitvallástok első pontja ez legyen tehát: Félre az őszintességgel, a nyiltsággal, — melyeket ti mind eddig siker nélkül használtatok, — beszéljete rejtélyekben, gondolataitokat burkoljátok be jól, egy hátsó ajtót mindig hagyjatok nyitva, melyet csak ti tudtok kinyitani, hogy szükség esetén könnyen elillanhattatok azon, ne féljete semmitől, a magyar kormány, a magyar nemzet még nincs politcailag oda érve, hogy ezeket az apró s felsem tűnő formaságokat észre vegye, így tán álmaitek valósul, de ha nyitlak, őszinték lesztek, sohasem.“

E gondolatok, ez eszmék váltakoztak lelkemben, midőn a szászoknak a medgyesi gyűlésen megállapított programját és a választási összeírásoknál tanusított magatartását átolvastam. — Oly ügyesen van fonva a háló, oly mesterileg van beléeresztve a vízbe, hogyha történetesen valami nagy ág szét nem szakítja, még kifogják vele az arany halat: a független szász királyságot. — Még képzeletnek, még ideának is mily vonzó. — Hát aztán még ha megvalósulhatna. Akkor volna öröm Izraelben.

Egyre kérjük a szász atyafiakat. — Ne tartsák oly gyermek-politikusnak a magyar nemzetet, kit lépten nyomon lépre lehet vinni, rá lehet szedni. Habár nagy mesterek is ebben, biztosítsuk: czélt nem érnek. — A magyar nemzet e hazában lakó minden nemzetiségeknek megadott annyit, mennyit az összbírodalom fogalma feláldozása nélkül megadhatott.

Az engedmények fonlán eljutott addig, mitől csak egy lépést is tenni, tiltja ugy a politikai eszélység, mint szent István bírodalma integritásának fenntartása.

A míg ily politcai utopiákkal ábrándoznak, s futkároznak mint egy gyermek, engedjék meg kétségbe vonnunk őszinte, tiszta jó akarataikat, szándékukat a magyar bírodalom egysége, sértetlensége iránt. — Ne gondolják, hogy megrémítik a magyar nemzetet azon jajveszékélő levelekkel, s az ezekre adott válaszokkal, melyek a nagy németország hirlapjaiban gomba módra szaporodnak.

Az afféle nyilatkozatok, habár bombastikusok, habár nagyot szólnak mint a hammas fazék, nem igen vesznek ki sodrunkból, mert ismerjük a módot, az utat melyen — és az egyéneket kik által ezek napvilágot látnak. Ne gondoljanak oly együgyűeknek, hogy egyes megfogadottk szavait a 40 millió német közvéleményének, óhajának vegyüek.

Aztán jobban is tennék, ha házi ügyeiket itthon végeznék el velünk együtt, ne vándorolnának a nagy férfiak hazájába segedelemért. Tudhatnák, hogy a mely gazda mind untalan szomszédjára szorul, — még ha ez neki történetesen testvére — is, annak nem igen van rendén a szénája.

Nekünk egy hazát adott a sors.

Ha így tudjuk, miért gravitálunk mindegyre kifelé, miért forralunk separatistikus terveket agyunkban. Hej édes szomszédok, politicájukban több a ravaszság, mint a valódi hazafiság.

Sokat emlegetik azt a jogegyenlőséget, melynek még színét se látták állítólagosan mióta a magyar állam önmagának visszaadott; mióta a cseh meg német beamterek kezéből kihullott a vezénybot.

De ne gondolják, hogy az erdélyi magyarok, románok, székelyek hasonló fogalmakkal bírnak az egyenlőségről.

Ne gondolják ezen nemzetiségeket annyira vakok — nak, annyira botoroknak, hogy sokáig elnéznék a jogegyenlőségnek az önök értelme szerinti elcsavarását. — Ne gondolják, hogy meghunyászkodva néznék, mint ily

diadalmat egy maroknyi nép ravaszága a jogon, igazságon.

Őszintén megvallva, mi a megyesi conferentiához valamint a választásokkal szemben tanúsított jograblásaikhoz nem kötöttünk nagy reményeket. Elmondjuk miért. Megszoktuk a szászoknak e fajveszélő viszkegét. Rájok nézve az ó és ifjú szász pártnak egyesülése nyereség lehet. — Az ezutáni actiora az erők leg-
alább concentrálva vannak.

De általános állam-politici szempontról, — mind addig, míg a szászok meg nem szűnnek a magyar állam szervek egységén részeket ütni akarni, míg a magyar állam egységének sértetlen elismerésénél hiányzik a jó akarat, a minden utógondolatot kizáró nyíltság, míg sérelmeik orvoslására a gyógy irt a külföldhöz feljajdulásaikban, s nem itt benn a hazában keresik, — legyenek meggyőződve, fáradozásait nem fogja a kívánt siker koronázni; mert merő ellentétben áll az a magyar birodalom létérdekeivel, valamint a többi nemzetek egyenjóságával is.

Ezért nem kötöttünk mi nagy reményeket eddigi maguktartásához; megvultunk győződve, hogy a szász nemzet öröklött természetét nem képes egy nap alatt levetközni, nem képes azt a se hal se hus féle politikát magától eltaszítani. Máskülönb örvendetes jelenség, hogy a programm mindjárt bevezetésében elismeri (?) a magyar birodalom egységének sértetlenségét s csatlakozik a 67-iki kiegyezési alapon álló Deákpárthoz. —

E jelenséget azonban ne becsljük túl. Fontoljuk meg mielőtt ítéletet mondánk, hogy circumspecta natióval van dolgunk, ki azt mondja: jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok. A szász nemzet mindig kitudta zsákmányolni a helyzetet. Ki volt az 50-es években tántoríthatatlanabb hive a kormányának mint éppen ő. Ha e körülményt tekintetbe vesszük, igen sokat megfog magyarázni, mit különben nem értenénk. Tehát elfogadja a 67-iki kiegyezést alapul. — Hanem hogy aztán a jelenlegi többség ezen ragaszkodásért hajlandó-e a szász nép kívánalmait a megyesi programm értelmeltjesíteni, az már más kérdés. Én azt hiszem, hogy nem, ha az államban nem akar államot teremteni.

Választási mozgalmak.

Megválasztott Deákpárti képviselők.

24. Dedinszky József Csanádmegye nagylaki kerület. —
25. Érkövy Adolf battonyai kerület.
26. Zolyommegye: Radvánszky Károly szliácsi kerület. —
27. Lehoczky Egyed breznóbányai kerület.
28. Kiss Miklós korponai kerület.
29. Gyulafehérvár: Kemény Gábor és 30. Szilágyi Dezső. —
31. Trefort Ágoston Sopron város.
32. Mosonmegye: Major Pál zurányi kerület.
33. Hegedüs János m.-óvári kerület.
34. ifjú gr. Ráday Gedeon Arad.
35. b. Podmánczky Frigyes Szarvas város.
36. Krassómegye: Szende Béla oroviczai kerület.
37. Bésán Mihály facseti kerület.
38. Joanovics György bogszáni kerület.
39. Trencsénmegye: Sztányi Bernát vágbesztercei kerület.
40. Urbánovszky Ernő bittsei kerület.
41. Máday Lajos czacrai kerület.
42. Uhlárik János illovai kerület.
43. Szilvay Károly trencsényi kerület.
44. Kvassay László varinai kerület.
45. Ottlik Geza baáni kerület.
46. Kerkápoly Károly Temesvár.
47. Temesmegye: Gorové István kis-beeskereki kerület. —
48. Marx Antal moraviczai kerület.
49. Janicsáry Sándor rékasi kerület.
50. Nedezky István rittbergi kerület.
51. Onossy Mátás orczifalvi kerület.
52. Fröhlich Gusztáv ujaradi kerület.
53. gr. Karácsonyi Guidó csákovai kerület.
54. Dr. Pauler Tivadar Buda. város első-kerület.
55. Házman Ferencz második-kerület.
56. Pest: Deák Ferencz belváros.
57. Wahrmann Mór Lipotváros.
58. Steiger Gyula Józsefváros.
59. Tavasz Endre Ferenczváros.
60. Sopronmegye: Hoffmann Pál n.-mártoni kerület. —
61. Beöthy Ákos kis-mártoni kerület.
62. Űrményi Miksa. lövői kerület.
63. Palkovics Károly eszterházi kerület.

64. Torontálmegye: b. Liptay Béla zombolyai kerület. —
65. Balogh János ó-bessenői kerület.
66. Daniel Ernő sz.-györgyi kerület.
67. Daniel Béla komlóssy kerület.
68. Daniel Pál zichyfalvai kerület.
69. Bogdán Vincze n.-szt.-miklósi kerület.
70. Pozsonmegye: Priliszky Tade n.-szombati kerület. —
71. Bittó Benjamin somonyai kerület.
72. Bittó István duna-szerdahelyi kerület.
73. Lukácsy sz.-jánosi kerület.
74. Bittó Kálmán galanthai kerület.
75. Fehérmegye: Kégl György csákvári kerület.
76. Szögyeni László bodajki kerület.
77. Árva megye: Zmeskál Mihály bobrói kerület.
78. Kubinyi Árpád al-kubini kerület.
79. Tolnamegye: Perzel Béla bonyhádi kerület.
80. Dóry József szakcsi kerület.
81. Vizsdi Gusztáv kölesdi kerület.
82. Horváth Mihály Szegedváros.
83. Bars megye: Pólya József lévai kerület.
84. Divald Adolf újbányai kerület.
85. Zalamegye: Szabó Imre csáktornyai kerület.
86. Csillag László zala-egerszegi kerület.
87. Molnár Pál lendvai kerület.
88. Tolnay Károly keszthelyi kerület.
89. Csengery Antal n.-kanizsai kerület.
90. Kerkápoly Károly tapolczai kerület.
91. Szamosújvár: Molnár Antal és
92. Lukács Béla.
93. Abauj megye: Bärezy József zsadányi kerület.
94. Semsey Albert nagy-idei kerület.
95. Nográdm.: gr. Forgách Antal b.-gyarmathi kerület. —
96. Pulszky Ágost széchenyi kerület.
97. Muzlay Sándor nográdi kerület.
98. gr. Berczold Arthur füleki kerület.
99. Nyitra megye: gr. Berényi Ferencz n. tapolcsányi kerület.
100. Gr. Szapáry Gyula vágújhelyi kerület.
101. Krajesik Alajos zsolnai kerület.

Ellenzéki képviselők:

8. Hamersberg Jenő Tornamegye.
9. Torontálmegye: Huszár Imre bileti kerület.
10. Nikolics Sándor párdányi kerület.
11. Fehérmegye: Salamon Lajos vaáli kerület.
12. Madarász József sárkereszturi kerület.
13. Pozsonmegye: Luksics Bodog malaczka kerület. —
14. Dulovics bazini kerület.
15. Pechy Tamás Abauj megye.
16. Györfly Gyula Nagy-várad.
17. Kállai Ödön Szegedváros.
18. Mukics Ernő és
19. Varga Károly Szabadkaváros.
20. Tolnamegye: Sztuha Benedek szegszárdi kerület. —
21. Simonsich Béla paksi kerület.
22. Nográdmegye: Beniczky Gyula losonczyi kerület.
23. gr. Degenfeld Lajos sziráki kerület.
24. Majoros István Zentaváros.
25. Zalamegye: Thassy Miklós baksai kerület.
26. Hevesmegye: Csávolszky Lajos mezőturi kerület. —
27. gr. Keglevics Gábor pétervári kerület.
28. Abauj megye: Szatmáry Miklós gönczi kerület.

Brassó város testvéresült polgárai vasárnap nagy gyűlést tartottak, melyen mintegy 1000 választó vett részt.

E gyűlésen nyilvánosságra hozatott az összeíró központi bizottságnak jograbló eljárása. Ugyanakkor elhatározottat a központi bizottsághoz protestet, a belügyminiszterhez panaszt intézni, hogy a központi bizottságnak ismert jograbló eljárása megakadályoztassék, és az összeírás szigorúan a törvény értelmében történjék. —

Felső-Fehérmegye belkerületében tegnap folyt le a választás a Deákpárt győzelmével.

Réthy Lajos tanfelügyelőnek visszalépése által gr. Nemes Nándor győzelme biztosítva volt, miután ő választói bizalmát arra használta fel, hogy az által addigi ellenfelének megválasztását elősegítse.

Gr. Nemes a Réthy és maga pártjával fényes diadalt ült az ellenzék felett. 200 egy néhány szavazattal választott meg, míg az ellenzék Maurer Károly 70 szavazatot kapott.

Hidvég községe — hol a választás történt — se jobbra se balra nem szavazott, hanem egészen indifferens maradt.

Deák Ferencz beszéde,

melyet megválasztása után a Redoutuban tartott Várady Károly választási elnök megszólítására, szó szerint így hangzik:

Tisztelt választópolgárok! Negyed izben tisztelnék meg önök nagybecsű bizalmukkal és e fényes, de nehéz állással. Rövid szavakban, de szívemből fakadó érzésekkel mondok köszönetet e megtiszteltetésért.

Ismerem, érzem, tudom e pálya nehézségeit. Ha visszatekintünk a multra, örömmel kecségettem magamat azon hittel, hogy hazánk sorsa javult. De nem elég, nem szabad egyedül csak a multra tekinteni. Tekintünk kell főképp a jövőre és akkor, ha nem riadok is el, de mégis aggódva nézek azon nagy tömegére a teendőknek, melyek a hazában szükségesek, és melyek nálunk még hiányoznak. Ezeknek megválasztása, ezeknek a körülményekhez alkalmazott keresztülvitele: ez a legnehezebb föladat, a melyhez nemcsak tapintatosság, nemcsak megfontolás, hanem mint az embernek minden cselekvéséhez, az ég áldása és a szerencse is szükséges.

A visszatekintés a multra ne tegyen, nem tohet bennünket elbizakodottakká. Sokkal, igen sokkal több még az, mi teendő, mint a mi már meg van téve, mert az, mi eddig történt, inkább csak az alapot vetette meg, inkább csak lehetővé tette, hogy jövőben a teendők körében működhesünk.

Ne elbizakodottakká tegyen ez bennünket hanem inkább ösztönül szolgáljon, erőt és ingert adjon. Ha isten eddig megsegített bennünket, magunk iparkodása, és isten segítsége talán tovább is visz bennünket azon pályán, melyen a haza minden lakójának jobblétét elérni akarjuk.

Véleménykülönbségek voltak, lesznek ugy a politikának mint általában az emberi működésnek minden terén.

Nem is volna jó, ha általában politikai véleményekben is különbség nem volna, mert épen a véleménykülönbség által örlődhetik ki az igazság. Az ellenmondás teszi élesebbé az ész működését, tisztázza az eszméket melyeket az ember talán gyakran elhírtelenkedik.

Nem sajnálom, sőt ohajtom, hogy véleménykülönbségek igen fontos tárgyakban is legyenek. Én tisztelem és szeretem a hon polgárainak azon részét is, kik ellenfeleink. Csak azt adja isten, hogy legyenek ellenfeleink a hazában, de a polgár polgártársának, — ha ellenfele is — ellensége ne legyen.

Magyarország fölvirágzása csak akkor biztos, ha a politikai működésnek, az ellenkező irányu eljárásnak keserűségeit nem vesszük át a magánéletbe; ha azokkal, kik más véleményen vannak, ellenfelek vagyunk, határozottan ragaszkodunk a magunk jól megfontolt nézetéhez, de ellenségek sohasem leszünk.

De nem akarom türelmököt hosszú ideig fárasztani. Hiszen mindezek oly dolgok, melyek mindnyájunk szívében élnek.

Bekövetkezhetnek akár mikor esetek, körülmények, midőn egyik-másik közülünk fájdalmasan lesz érintve majd az események, majd más emberek cselekvései által; de ha a vallás azt parancsolja, hogy egymás iránt kölcsönös türelemmel legyünk, még inkább parancsolja ezt a hazafiai érzet.

Ismétlem szívemből fakadó köszönetemet bizalmukért és e megtiszteltetésért, s arra kérem önöket, tartsák meg irányomban ezt az érzetet addig, míg megérdemlem.

Igéreteket a jövőre nem teszek, valamint nem mondtam akkor, mikor a jelöltség elfogadására föl-szólítottam, programot, mert azt tartottam, hogy közel félszázados politikai működésem: programm. Most is azt mondom, hogy ez a közel félszázados működés az ígérlet. Ennél többet tenni nem tudnék; mást tenni pedig nem akarok.

Ghyczy Kálmán a katolikus autonomia kérdéseiről.

Ghyczy Kálmánt a komáromi katolikus politikai caszino arra szólította föl, hogy tudassa vele azon nézeteket, melyeket a kath. hitfelekezett mint ilyen érintő kérdésekben oszt. Ghyczy e föl-szólításra egy hosszabb levélben válaszol, melyben a főtárgyakra nézve így sorolja elő nézeteit:

A mi a hozzám intézett föl-szólításnak tulajdonképeni tárgyát illeti: különösen arra szólítottam föl, hogy a kath. autonomia, a népnevelési törvény, vagy is inkább, ha nem csalódom, a népiskolai közoktatás tárgyában alkotott törvény, a tetszvényjog, és az egyházi és iskolai alapítványok kérdései felől nyilatkozzam.

Mind ezen kérdésekre nézve egész őszinteséggel azon tiszteletnél fogva, melylyel választóim véleménye

íránt tartozom, indokolva, s azon férfias nyíltsággal fogom nézetemet nyilvánítani, melynek ily alkalommal helyességét önök is levelökben teljes méltánnyal említik föl.

Azt hihetik sokan, hogy a kath. autonomiának ellensége vagyok: ez tévedés; én nem ellensége vagyok a kath. autonomiának, én azt azon értelemben, mely az eszmének közönségesen tulajdonítatik, hogy általa a kath. világi hívek a szó valódi és igaz értelmében sikeres betolyást gyakorolhassanak egyházi és közoktatási ügyekre, egyszerű lehetetlennek tartom.

A kath. vallás elvei szerint minden egyházi hatalom, a tanítás, az oktatás tiszte az egyházi rendnek, első sorban a hierarchiának adatott át, a világi hívek az egyházi rendnek adott ezen hatalomkört elismerni, tisztelni tartoznak, végrehajtói lehetnek az egyházi hatalom megállapodásainak, s az ezek által megszabott körben, és irányban több teendőket teljesíthetnek, de magukra az irányadó megállapodásokra befolyást nem gyakorolhatnak, s ennél többet világi híveinek a hierarchia — ha nem akart kilépni az egyetemes egyház kebeléből — a kath. vallás elvei szerint, nem is engedhet. Azon véleményben vagyok ennél fogva, hogy a kath. autonomia létesítésére irányzott törekvései a vallás világi híveinek hasonlók azok törekvéséhez, kik ugyanazon egy államban az abszolút fejedelmi hatalmat az alkotmányossággal egyesíthetőnek vélik.

Ez azonban csupán egyéni nézetem, melyet csak azért említek fel, hogy okát adjam, miért tartottam eddig távol magamat a kath. autonomia ügyétől s miért fogom magamat attól ezentúl is távol tartani; de megengedem, hogy egyéni nézetem lehet téves, meglehet annak ellenére kielégítő — kath. autonomia szervezet lehetséges; egyáltalában nem akarok tehát az imént felhozottakban ítéletet mondani azoknak törekvéseiről, kik a kath. autonomiát életbe léptetni kívánják; annak létesítését akadályozni nem akarom.

Miként is tehetném ezt? Midőn a kath. autonomia szervezésére irányzott törekvés kifolyása, és tényleges elismerése is egyszersmind egy más, magasabb elvnek, melyet teljes meggyőződéssel magaménak vallok.

Ha a katolikus férfi követeli, és joggal követelheti, hogy szabadon gyakorolhassa vallását, hihesse annak tanait, tisztelhesse Istent hite és vallása szerint; és ennél fogva követelheti, és joggal követelheti, hogy vallásának belügyei a kormány és törvényhozás beavatkozása nélkül autonóm önállással kezeltesse: ezen jogot, ha nem akarja megtagadni a polgárok jogegyenlőségének nagy elvét, más vallásfelekezetektől, más vallások követőitől sem tagadhatja meg; s ez alapja, tényleges elismerése az általános vallásszabadságnak, melyet én minden következtetéssel elfogadok.

Nem csak a kath. autonomia, hanem minden hazai hitfelekezetek autonomiájával szoros kapcsolatban van a népiskolai közoktatás tárgyában alkotott törvény, mely nem, mint önök tévesen állítják, a katolikusok jogainak eltiprására, hanem magasabb állami szempontból, közérdekben, a nemzet összes ifjú nemzedékének a kormányzat felé való kötelességének színvonalára leendő emelése végett alkotott.

Nem egy vagy más vallás, hanem a vallásosság, nézetem szerint azon erkölcsi alapoknak egyike, melyeken az emberi társaság, s az állami élet fönnállásának biztonsága nyugszik.

Egyáltalában nem óhajtom tehát a vallástalanságot terjeszteni tanintézetekben; kívánom, követelem, hogy a serdülő ifjúságnak vallástani oktatására, kinek-kinek saját vallása szerint, folytonos, kiváló gond fordítottassék; de hogy az irás, olvasás mesterségének, földrajz, történelem, számvetés, s más tudományoknak s ismereteknek tanítása a vallástannak egy ága, vagy azzal válhatlan kapcsolatban legyen, s hogy e miatt a népiskolai oktatás ezen részének kezelését is vallásfelekezeti teendőknek kelljen kijelenteni: fölfogni képes nem vagyok.

Nem lévén szakfőnök, nem vagyok képes e törvény hiányait mind elszámolni; de a törvény hibájának tartom egyrészt, hogy nem nyugtatja meg eléggé a szülőket gyermekeiknek vallásukban hitfelekezetük szerinti kellő oktatása felől, jelesül arról elég tüzetesen kimerítőleg s oly módon, melyet meghusítani ne lehessen, nem rendelkezik; s ez által sok helyen ellenszenv fölbredésére adott alkalmat, nem csak a katolikus, hanem más hitfelekezetek kebelében is a községi iskolák ellen.

A törvény hibájának tartom más részből, hogy a tanfelügyelői intézmény föllállításával gondoskodott ugyan némileg, habár igen burokratiai, tökéletlen módon, a népiskolai közoktatás fölügyeletéről; de nem gondoskodott eléggé a népiskolák föllállításának, ellátásának közvetlen vezérletének módjáról, különösen pedig föllállításuk föntartásuk költségeinek fedezéséről.

Különös valóban e tekintetben a törvénynek rendelete.

A község szolgálóinak, a határocsónak, az éjjeli őrnöknek fizetései, a középületek, utcák, közhelyek tisztántartásának költségei s a t. a község költségvetésének tárgyait képezik — oly összegekben, a melyekért alkalmas emberek az említett célokra kaphatók, s a melyekkel az említett költségek a körülmények szerint fedezhetők: de arra, a mi a szülőknél, a társaságnak, az államnak legfőbb kötelessége, a mitől a községeknek, az országnak jövője függ: a nemzet ifjúságának oktatására az állami egyenes adók öt százalékánál évenként több nem fordítható: s ez oly összeg, mely az ország összes falusi községeknek talán egyikében sem elégséges a közoktatás költségeinek fedezésére, számos kis községben pedig az e végre szükséges költségeknek öt százalékát is alig ulti meg.

A törvénynek ezen rendelete maga elég arra, hogy az csupán holt betű maradjon.

Javíttassék meg a törvény! legyen csak a közoktatásnak minden költsége, ha nem mindenütt, ott legalább, hol a hitfelekezetek maguk arról kellően nem gondoskodnak, épen úgy rendes rovata a község, illető felsőbb helyen megvizsgálandó költségvetésének, mint a községi hivatalnokok és szolgák fizetései, s a község egyéb általános szükségletei; vétessék föl a a népiskolai közoktatási költség a község költségvetésébe oly összegben, mely — tekintettel a község anyagi erejére — közoktatás céljainak megfelel; vegyenek részt ez összegnek, úgy mint más általános községi költségnek előállításában, a községben birt összes vagyonuk arányában annak minden lakosai, minden ott lakó és nem lakó birtokosai; állapíttassanak meg a vallás tanítására nézve oly módozatok, melyek a szülőket gyermekeik hitfelekezetük szerinti vallásos oktatására nézve teljesen megnyugtathatják; adassék azután az tanfelügyelői intézmény kiegészítéséül a népiskolai közoktatás ügyének kezelésére — közhatalosági felügyelet alatt — kellő befolyás azoknak, kik annak költségeit viselik; és lesznek jó népiskolák nem hosszú időmulva mindenütt az országban, s hazánk fennállásának, jólétének, felvirágzásának egyik fő alapja és eszköze, a nemzet ifjúságának jó oktatása letéve biztosítva lesz.

A tetszvényjogot illetőleg: szívesen kijelentem, hogy azon eszközök sokasága és gyorsasága mellett, melyek jelenleg bármely tárgynak, rendeletnek vagy határozatnak a legtágasabb körben köztudomásra juttatására szolgálnak, ezen jognak gyakorlását a legtöbb esetben sikertelennek, s a jogot ennél fogva olyannak tartom, mely túltele magát, de gyakorlásának jogosultságát mindegyik kétségbe nem vehetem; s ha a kormány e jogát gyakorolni kívánja, azt tőle megtagadhatónak nem vélem. —

A hazában létező hitfelekezetek mindegyikének főnökei benn az országban, az állami hatóságok, a polgári törvények hatalma alatt állanak, csak a kath. hitfelekezet az, melynek szentséges főnöke mint egyszersmind feje a világ egyetemes kath. egyházának, az országon kívül székel oly magaslaton, melyhez az állam hatalma, a polgári törvények nem férnek; s e tény az állam jogai és érdekei megóvásának szempontjából nagy különbséget képez a kath. hitfelekezetet s a hazai más hitfelekezetek között.

Ha az ország kormánya, az állam jogai és érdekei megóvásának tekintetéből szükségesnek véli, hogy tudomást szerezzen magának saját állama alattvalóihoz intézett rendeleteknek tartalmáról, mielőtt azok kihirdetnének, a jogot ezt tenni, ha csak helyesnek nem akarjuk elismerni, hogy az állam területén az állami törvényes hatóságokon kívül mások is szabadon rendelkezessenek a kormánytól nem lehet megtagadni.

Tegyük fel például, hogy az oroszok hatalmas csárja, ki tágas birodalmában feje a görögkeleti vallásnak, egyházfőnöki jogot gyakorolna hazánk görögkeleti vallás-polgárai felett is; rendén valónak, az állam biztonságával megegyezőnek tartanák-e önök, ha a csár a magyar kormány tudta, és ellenőrzése nélkül görögkeleti vallásu polgártársainkhoz tetszése szerint intézhetné rendeleteit? a világi hatalom pedig, melylyel a minden oroszok csárja bír, alig nagyobb azon erkölcsi befolyásnál, melyet a római szent szék az összes keresztény világ államaira többször gyakorolt.

A római curia rendelkezhetik oly tárgyokról is, melyek nem csupán a hitet, vallást, s egyházat érdeklik: rendelkezhetik ily tárgyokról, mert olyanokról, s nem egyszer, már valóban rendelkezett; azon jogot tehát, hogy a római curia rendeleteiről magának előleges tudomást szerezzen, nem lehet a kormánytól megtagadni a szent székek szemben sem legalább annak felismerése végett, hogy vajjon az illető rendeletek való-

ban csupán a hitet, vallást és egyházat érdekli-e? Hogy ez így történik, az a kath. egyházi rendnek is előnyére szolgál; mert az állam, ha mint ilyen fenállani akar, törvényeinek megsértését megtorlás nélkül nem hagyhatja; a tetszvényjog gyakorlása mellett meggátoltatik oly rendelmények fogamatba vétele, melyek az ország törvényeibe ütköznek, míg ellenben anélkül sokkal hamarabb állhat be azon szomorú alkalom, melyben lehetetlenné válik, hogy az állam jogainak és érdekeinek megórzése végett hatalmának egész szigorával fel ne lépjen az egyházi rendnek illető tagjai ellen; s hogy az ily eshetőségek s épen a vallásosság érdekében a lehetőségig kerülendők, bővebben fejtegetnem nem szükséges.

A mi hozzám intézett felszólításban említett egyházi és iskolai alapítványokat illeti, ezekre vonatkozólag nagy terjedelmes jelentésben, melyet mintegy országgyűlési albizottságnak tagja több tagtársaimmal együtt, ugyanazon tárgyban kevéssel a legközelebbi országgyűlés berekesztése előtt tettem, s a mely néhány héttel ezelőtt hírlapilag köztudomásra hozatott, nézeteim kimerítőleg és indokolva vannak kifejtve: azokhoz semmi újat nem adhatok, azokból semmit el nem vehetek; ezen kérdésre nézve tehát elégségesnek tartom ezuttal is kijelenteni, hogy mindazok, kik az említett jelentésben foglaltatnak, komolyan megfontolt állandó meggyőződéseim.

Ezek, a miket önök hozzám intézett felszólítása következtében kijelenteni kötelességemnek tartottam.

V e g y e s .

(A f. felhémegyei Deákkör) megalakulásáról a „Magyar Polgár“ úgy ír, hogy azt Réthi Lajos tanfelügyelő, Opris Péter főtávirász, Pongrácz postatiszt és e lap szerkesztője alakították meg. A „Magy. Polg.“-nak ezen értesítését szentelen hazugságnak nyilvánítjuk, miután azon a gyűlésen, melyen a Deákkör megalakult, nevezettek közül egyik sem szólott a tárgyhöz. A „M. P.“ előpataki levelezőjének pedig — kinek oly zokon esett egy képviselői mandatum ajánlása — figyelmébe ajánljuk, hogy szentelen hazugságaival ne ártsa a közönséget, mert ha sokat rugdalózik, félrevezetett közönsége észre veszi, hogy mi van az oroszlan-bőr alatt. —

(Sepsi-szent-györgyről) azon értesítést vesszük, hogy az ottani polgári olvasókör, — mely baloldali elvekkal annyira saturálta magát, hogy évek folytán egyetlen egy Deákpárti lapot sem tartott méltónak arra, hogy a kör tagjaival megismertessen, — e hó 25-ikén tartott gyűlésén a „Magyar Polgár“-t a sepsi-szt.-györgyi és háromszéki választási előkészületeknek ferdített közléseiért és aljas rágalmaiért: a körből kitiltotta, s erről a „M. P.“ szerkesztőségét a „Kelet által értesítette. Ugy értesülünk, hogy ezen eljárást mind a jóruvaló egyelet és magánosok is tenni fogják.

(A Deákpárt Budapestben) óriási diadalt aratott. Minden kerületben győzött a Deákpárti jelölt és pedig szembetűnő többséggel. A főváros tehát kimondta ítéletét az ellenzék politikája fölött, az alkotmányos polgárok szavazata, véleménye elítélte a meddő politikát, melyet eddig sem logika, sem józan elvharcz legyőzni nem tudott. A fővárosok politikai hitvallása minden parlamentaris államban nagy hatást gyakorol az egész országra. A főváros a gyupont, mely igtatja és vezéri a vidéket. A mily elvek uralkodnak a fővárosban, oly elvek kapnak lábra az országban, és a deákpárti zászló, ma győztesebben lobog az egész hazában, mint bármikor.

(Bakcsi Ferencz) választói között újból megjelent. Baróthra e hó 23-án vonult be Pap Lajos és egy cigány banda kíséretében. Mint bennünket értesítenek „nem volt kirek diadalt zengedezni, s így miután a barna művészeknek nem akadt hallgatósága, a princípálisoknak kellett az elvállás savanyu indulóját elzöngeni.“ Előpataki megjelenéséről is értesítés fekszik előttünk, melyért, valamint az előbbiért felelőséget nem vállalunk, miután az ilyen értesítéseket csak kortesfogásnak és személyeskedésnek tekintjük. Épen azért az ily értesítések közlésében a mily óvatosok vagyunk — oly örömmel nyitunk tért: becsületes elvharcznak.

(Boeckay képviselőjelölt) Ilyefalván tegnap tartotta programbeszédét. Megválasztását a jobboldal biztosnak állítja.

(A magyar keleti pálya) csatlakozása a román pályákkal — a „Magyar Politika“ értesülése szerint — legközelebb elvileg elhatározott, s a csatlakozás a B o d z a - s z o r o s n á l fog eszközöltetni.

(Nagyszerű alapítványok.) Gr. Wenckheim Krisztina és gróf Wenckheim Frigyes egybekelése e hó 23-

ikán volt Békésmegyében a menyasszony ó-kigyósi birtokán. A boldog pár nagyszerű adományokkal és jótekonyság által tette emlékezetessé a menyegzői napot. A menyasszony azon kívül, hogy gyámjainak egyenkint holtig tartó 5000 forintnyi évi díjat rendelt, s gazdasíjtjeiről és cselédeiről is bőkezűen emlékezett meg, még a következő alapítványokat, illetőleg adományokat tette: 1. Egy Békésmegyében föllálandó árvaházra százezer azaz 100,000 frtot. 2. A magyar írók segély-egyletének gyarapítására 10,00 frtot. 3. A pesti „Erzsébet“ árvaházra 2,000. 4. A pesti vakok intézetére 4,000 frtot. 5. A váci siket-némák intézetére 4,000 frtot. 6. A Pest lipotvárosi templom építésére 1000 frtot. 7. Az aradmegyei korbázbán egy betegágyra 2,500 frtot. 8. A békési, új-kigyósi, székudvari és szentmártoni koldusok részére külön 200 frt, összesen 800 frtot.

(A szász gazdasági-egylet) f. évi augusztus elején gazdasági kiállítást rendez Medgyesen. A kiállítás két fő részre oszlik u. m.: A) Állattárlat I. hazai, II. nemesített szarvasmarha, III. bivalj, IV. sertés, V. juh, VI. baromfi. B) A gazdaság, erdészet és a rokoniparok termékei: I. az állattenyésztés köréből, II. a földmivelés, kertészet, gyümölcsészet, szőlészet és a rokon iparok köréből, III. az erdészet és erdészeti ipar köréből, IV. gazdasági gépek eszközök és szerelvények köréből, V. a gazdaság ismeretterjesztés köréből.

(Légutazás.) Sepsiszentgyörgyről egy tanító a nyár folytán légutazást kíván tenni egy saját maga által készített lég-járművön. Az indulás — mint értesülünk — Brassóból leend.

(Spitzer Adolf) nevelőintézetében a nyilvános vizsgák az 187 $\frac{1}{2}$ -ik tanév végén (jun. 30-án) következő rendben történnek meg:

1. Előkészítő osztály: 9—10 $\frac{1}{2}$ óráig elemi tantárgyak, vizsgálva Morres E. ur által. 10 $\frac{1}{2}$ —11-ig francia nyelv, vizsg. Ducimetière J. ur által.

2., 3., 4. és 5. osztály: 11—12 $\frac{1}{2}$ óráig francia nyelv, vizs. Ducimetière J. ur által.

Az intézet összes osztályai: 12 $\frac{1}{2}$ —1 óráig ének, vizsgálva Lurtz Fr. ur által.

1. Kereskedelmi osztály: 2 $\frac{1}{2}$ —3 $\frac{1}{4}$ óráig könyvvitel, keresk. számt., váltójok, vizsgálva Geyer J. ur által. 3 $\frac{1}{4}$ —3 $\frac{3}{4}$ óráig áruisme, keresk. jog, vizsg. az igazgató által. 3 $\frac{3}{4}$ —4 óráig keresk. földrajz, vizsg. Türk M. ur által.

Az intézet összes osztályai: 4—4 $\frac{1}{2}$ óráig magyar nyelv, Magyarorsz. tört., Köpe S. ur által vizsgálva. 4 $\frac{1}{2}$ —5 óráig zongora, Krummel H. ur által vizsg. 5—5 $\frac{3}{4}$ óráig hegedű, Lorenz J. ur által vizsg. 5 $\frac{3}{4}$ —7 óráig tornaszat, Morres E. ur által vizsgálva.

Ösztöndíj kiosztás.

(Egy magyar) keleti-akadémia állítása van kérdésben. Helfy Ignác a mult országgyűlésen felszólamlást intézett a közoktatási miniszterhez, ki most több tudóst felszólított: adnak elő véleményüket, hogy vajjon szükségesnek látják-e ily önálló intézet létrehozását, vagy pedig a czélt az egyetemen is el lehetne érni néhány új tanszék feállítása által.

(Egy communard lélek furdalása.) Párisban nemrég megható történet adta elő magát. Egy kertésznél bejente magát egy idegen, és kérdé tőle, vajjon a commune alatt nem fosztották-e ki a házat. „De igen“ sóhajtott föl a kertész. „Engem lélekfurdalásim hoztak ide“, viszonzá az idegen, „én is elvittem valamit az ön

házából, ime ezt az ezüst medaillont.“ — A kertésznek könybe lábadt a szeme; a medaillon emlék volt egyetlen gyermekétől. — „Vegye vissza, jó ember,“ szólt reszkető hangon az idegen, „és engedje, hogy lelkiismeretem megnyugtására még 100 frankot csatolhassak hozzá!“ Ezzel kivész tárczájából egy ötszáz frankos bankjegyet, a kertész mély megindulással visszaadott neki 400 frankot, az idegen távozott és — az 500 frankos jegy hamis volt!

(Fogarassy Mihály) erdélyi rom. kath. püspök ur a kézdi-sárfalvi iskola javára 200 frtot adományozott.

(Gyermek nyomorító gyár) nyomára jött legközelebb a rendőség London egyik félreeső zsákutcájában hol „Willis és Batnan urak gyermek idomító intézeté“ben bizonyos meghatározott fizetésért a gyermekek a legkülönbözőbb módokon elnyomorítottak, fejük összenyomatott, arcuk eltorzított, végtagjaik minden irányban kifíczamítottak s mindez maguknak a szülőknek megkeresésére, kik aztán az ily módon „idomított“ gyermekkel könyörre indították a közönséget. Egy láb vagy kéz kifíczamítása 30 shillingbe, arcztorzítás két fontba, fejidomítás négy fontba került, szóval mindenre szabott ár volt. E gyönyörű intézetből továbbá oktatást adtak a koldulásban és színlelésben s évenként számtalan álvak, álsánta, álgörbe, söt álterhes asszony került ki.

(Sok komikus dolog kerül) ki a választások után. Nyenek többek közt a baloldali „arany-hegyek“, melyeket egy szegény györmegyei baloldali ageus derít ki, a „Győri Közlöny“-höz intézett panaszos levelében, melyben többek közt a következőket írja: „Én lóttam, futottam, ruhát és csizmát rontottam, de fáradságomért egy krajczárt sem kaptam, a hová csak mentem egy jutalomért, mindenünnen elkergettek, pedig Beiczi urat tekintetes urnak hívtam, mert nagyságos Hollós László ur megígérte nekem, ha a balpárt győzni fog, ő miniszteri titkár lesz, és én leszek komornyikja, tekintetes Grünwald ur a magyar kir. államjóságok főigazgatója lesz, Szabó Imre ur pedig portás lesz az országházban, a sánta Fleischman lesz megbizva az egész magyarországi ménes lovak eladásával, s a bejövendő összegből a balpártiak adója törlesztetni fog, végre minden balpárti varga és csizmadia mester a magyar miniszteriumhoz jut a „monturz comisióba“ hivatalnoknak. Most pedig, hogy Kautz lett a követ, marad minden a régi helyzetben.“ Adjon hálát az istennek, hogy így van!

(Egyezmény) a katonai szökevények beszoigaltatása tárgyában. A honvédelmi miniszterium között megállapodás jött létre a szökevények kölcsönös beszoigaltatása tárgyában. Eszerint a honvéd-szökevények, ha oly álmóson fogatnak el, hol honvédségi osztály nem létezik, a közös hadseregbeli alosztályok által a legközelebb fekvő honvédállomásra fognak bekisérteni. Ugyanezen eljárást követendik a honvédségi alosztályok a közös hadseregbeli szökevényekkel szemben. A kölcsönös költségek egyrészt a honvédelmi miniszterium másrészt a közös hadsereggel legfőbb katonai hatóság által fognak fedeztetni.

(I. Tom a kutyák királya) Párisban a napokban hunyt el; mindenki ismerte e különös tébolyban szenvedő embert, ki egy veszett eb marása óta megörlvén kutyának hitte magát s vallóságos maecenas volt a gazdátlan ebeknek, melyek közül minisztereket választott magának s azokat mindenkor per Exceletiad szállította. Thiersnek sok baja volt ő felségével s nem mult el hét, hogy „Monsieur mon frére“ rendes megszólítással levelet ne kapott volna tőle, melyekre ő felsége so-

hasem nyervén választ annyira felbőszült, hogy legközelebb egész formalitással hadat izent a köztársaság elnökének.

Közgazdaság.

A keleti vasut ügyében. Kerkapoly Károly pénzügyminiszter egy pénzügyi tekintélyhez, ki a keleti vasut elsőbbségi kötvényeinek kamatai iránt kérdést tett nála a következő levelet intézte: „A magyar kormány semmiképen sem kezeskedik az elsőbbségi kötvénybirtokosoknak a szelvény pontos beváltásáért és pedig sem a kibocsátás napjától, sem másnemű határidőtől kezdve, mert ily kezesesség sem a törvényben, sem az elsőbbségi kötvényekben, sem a szelvényen kikötve nincs. Az állam-biztosítás e szerint az elsőbbségi kötvény birtokainak csak közvetve szolgál javára, a meny nyiben a társulat a maga részéről az állam által biztosított tiszta jövedelmet, mely, mihelyt a vonalok a forgalomban vannak, az elsőbbségi kötvények és részvények ötszázalékos kamatait teszi, az elsőbbségi kötvénybirtokosnak biztosítja. Mindazonáltal azt hiszem, hogy az elsőbbségi kötvénybirtokosoknak nincs okuk aggódni, és hogy a társulat, mely fizetési kötelezettségét eddig pontosan teljesítette, ezentul is képes lesz azokat teljesíteni, és pedig annál inkább, mert a kolozsvár-nagyvárad-i vonal 20.07 mértföldnyi hosszúságban és a károly-fehérvár-marosvásárhelyi 14.10 mértföldnyi hosszúságban, összesen 34.3 mértföldnyi hosszúságban tényleg forgalomban van, továbbá a tövis-segesvári vonal 13.36 mértföldnyi hosszúságban május 1-én, és a kis-kapu-szebeni vonal 5.3 mértföldnyi hosszúságban július 1-én megnyílik és így a forgalomban levő pálya hossza f. évi július 1-től 53.56 mértföldet és az ezután biztosított tiszta jövedelem tesz 2,533,000 frtot, mi által az elsőbbségi kötvények kamatai 2.151,000 frt. elegendőképp biztosítva vannak.“ —

Beesi tőzsde és pénzek Brassóban jun. 25.

	Pénz.
Osztr. nemzeti adósság ezüstben	72 20
„ „ „ papírban	64 70
1860-ki sorsj. kölcsön 100 frt.	104 90
Nemzeti bank részvény	860 —
Hitelintézet	347 75
London	112 —
Ezüst	109 —
Napoleon'or	8 95
cs. k. arany	5 36
Lira	10 22
Magyar földteherm.	81 75
Bánati	81 —
Erdélyi	79 —
Porosz tallér	1 68
Ikosár	1 70
Rubel	1 80

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Orbán Ferencz.

Balla Károly

tisztelettel jelenti a nagy érdemű városi és vidéki közönségnek, hogy eddigi üzleti helyiségéből átal költözött:

len-szer 26. számú házhoz.

70 6—10

HIRDETMÉNY.

Rétyi Székely Antal urnak folyó év július hó 16-án — az alábbi tételekben öszveirt ingóságai fognak — a község házánál elárveztetni:

- 1) Két kékszőrű 6 éves ökör, becsültetett 140 frt.
- 2) Két pejlo egyik kanca másik herélt 100 „
- 3) Egy lószekér 30 „
- 4) Egy félvágás vasas ökörszekér 16 „
- 5) Egy egészvágás vasas szekér 30 „

S.-Szt.-György, 1872. június 20-án.

A S.-Szt.-Györgyi m. kir. bírósági végrehajtó hivatal által.

75 1—3

Schwarze A. és Bartha

Brassóban a piacon 16 szám alatt

ismert szoliditással készít legujabb divatu és igen tartós

mindennemű férfi öltönyöket.

Egyszersmind ajánlja a t. cz. közönségnek nagyválasztéku kabát, nadrág és mellény szöveiteit a legju-

9—10 tányosabb árákon. 65